

Kallós Miklós

1985-ben vagy 1986-ban készült a kép. Akkoriban Kolozsváron az Émile Zola utcában laktunk.

Az 1989-es forradalom idején az ablakból néztem a felvonuló tömeget, amint Ceausescu képeit égették, majd kimentem én is a Győzelem térre közéjük. Meghallgattam Cornea asszonyt a forradalom első napján.

Persze hogy örvendtem. Nem tudatosult bennem, hogy a rendszer megdőlt, örültem, hogy megszabadultunk Ceausescutól és a rendszerétől.

Csak fokozatosan tudatosult bennem, hogy többről van itt szó, pláne hogy a berlini fal is leomlott már, fölbomlott a Szovjetunió stb.

Az is egy fejlődés volt, hogy megszabadultunk a Ceausescu-rendszertől. Aztán megszoktuk a demokratikus életet, hogy úgy mondjam.

1989 óta is van antiszemitizmus. Persze zsidóellenes törvények nincsenek. Ellenkezőleg, vannak a fajgyűlöletet és a zsidóellenességet elítélő törvényeink, tehát azt mondhatnók, hogy állami szintű antiszemitizmus nem létezik.

De én ezt nem állíthatom, amíg vannak vasgárdista egyesületek, amíg vasgárdista könyvek és folyóiratok jelennek meg, amit az állam eltűr a törvények ellenére.

Ez egy állami szintű, közvetett módon megnyilvánuló zsidóellenesség. Nem kell hangsúlyoznom, hogy retorikai antiszemitizmus létezik. Megjelennek könyvek, újságcikkek, vannak antiszemita jellegű interjúk és televíziós adások.

Nem példálózom nevekkal, és nem kell azonosítanom jól ismert személyiségeket. A nép körében elharapózott zsidóellenesség mértékét nem tudom megállapítani, de létezik.

Hogy megmondhassam, mekkora, szociológiai felmérésre lenne szükség. Próbálkozások történtek: "Szeretné-e, ha a szomszédja zsidó lenne? Szeretné-e, ha a fia elvenne egy zsidó lányt?" stb.

[Ezek a kérdések, amelyekre Kallós Miklós hivatkozik, gyakran szerepelnek a Nyitott Társadalomért Alapítvány által évente megrendelt közvélemény-kutatásokban, amelyek a kisebbségek (magyarok, zsidók, németek, cigányok) iránt megnyilvánuló idegengyűlöletet vizsgálják. - -A szerk.]. Mert létezik!

Nem lehet egy évszázadokon keresztül táplált felfogást, magatartást egy-kettőre eltüntetni. Nem tűnt el. Sőt új megnyilvánulásai is vannak, mint például a holokauszt tagadása, ami első látásra nem zsidóellenes, tudományos vitának is tűnhet akár, mégis ilyen gyökerekből táplálkozik.

Kikezdheterlen igazság, hogy a zsidóellenesség létezik nálunk zsidók nélkül is, lévén, hogy a legutóbbi népszámlálás alkalmával kiderült, hogy számuk öt- és hétezer között van.

Ugyanakkor nyolcvan százalékuk elmúlt hetven éves! Milyen veszélyt jelenthet ez a román közéletre, a román gazdaságra, a román kultúrára? Nyilvánvalóan erőltetett és mondvacsinált dologról van itt szó.